

GAZETA LITERARĂ

Anul VIII nr. 36 (390) joi 31 august 1961

ORGAN SĂPTĂMINAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

8 pagini 50 bani

BILANȚ DE VICTORII

Documente de o deosebită însemnătate, analiză amplă, temeinică și emoționantă, raportul ținut de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej cu prilejul celei de a șaptesprezecea aniversări a glorioșului 23 August, constituie un cununător bilanț al succeselor înregistrate de poporul român pe drumul construirii vieții sale noi, socialiste, și o perspectivă de o grandioasă semnificație a anilor ce vor veni.

Intr-adevăr, rareori, istoria de lupte, abnegații și bravuri izbutește să se contorneze în spațiul unei singure zile sensuri mai bogate, mai răscuțitoare și mai încărcate de responsabilități. Tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a reamintit rolul istoric jucat cu acest prilej de Partidul Comunist Român care, rămas credincios principiilor sale, a fost în noaptea fascistă, unica torță, singura călăuză, și care, prin lupte aspre, bărbătești, a reușit să unească în jurul său toate forțele patriotice, organizând și ducând la victorie înfrântă armata de la 23 August 1944.

Prag de ev nou, plătit cu singele soldaților români și sovietici care și-au dat viața pentru libertatea țării noastre, înfrântă armată constituie începutul revoluției populare, preludiu eroic al zilelor de o neasemuită măreție pe care le trăim. Sub conducerea partidului, urmat cu credință de întreg poporul nostru, au fost realizate reforme de o importanță istorică, a fost smulșă puterea din minile burgheziei și ale mosierilor, unelte fidele și supuse ale imperialismului, a fost înstaurat regimul democratic-popular, cheazăse trafenca a tuturor izbinilor noastre. Șaptesprezece ani — a rămas raportul — reprezintă, calendaristic vorbind, puțin. Sub raportul victoriilor reputeate însă la toate capătul indelefinicilor omeniești, înseamnă nu mai mult de un deceniu și jumătate sau mai puțin decât două — nu aceasta e măsura — ci o întreagă epocă căreia cronicarii și rapsozii îl vor stabili abia de aici înainte solemnă, patetică și dimensiune.

Raportul a arătat că în cei șaptesprezece ani clii au trecut de la neuitată zi, gravată în inimile României din fața noilor milioane de oameni ai muncii — urmat cu încredere politica marxist-leninistă a partidului nostru, bazată pe analiza temeinică a realității, pe cunoașterea profundă a legilor obiective ale trecerii de la capitalism la socialism. Partidul Muncitoresc Român a ținut seama de cerințele fiecărei etape date, a pus în fața clasei muncitoare sarcini care corespund raportului forțelor de clasă și posibilităților obiective de înaintare spre țelul propus. A învins permanent în bogata experiență a Uniunii Sovietice, ca și din propria sa experiență, asigurând astfel victorii istorice pe frontul construcției socialiste.

Roadele minunate ale acestei politici se văd în toate domeniile, crescute sporadic din atașamentul fierbinte al poporului la cauza socialismului. Raportul a dat însuși exemple cu privire la felul cum sînt transformate clipe de clipă în realități vii, istoricele hotărâri ale Congresului al III-lea. În primul an și jumătate — a arătat tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej — oamenii muncii au depășit sarcinile prevăzute pentru această perioadă, dovadă peremptorie că prevederile Congresului au fost juste și că au devenit parte integrantă din viața clasei noastre muncitoare, care vede în îndeplinirea lor misiunea ei de răspundere și de onoare. Cifrele își au astăzi puterea lor, fiindcă semnul matematic, odinioară lipsit de semnificații, conține actualmente o enormă încărcătură de viață. „In aplicarea planului de șase ani, a subliniat raportul, „au fost date în funcțiune până în prezent, numai în industria republicană, 72 de fabrici, uzine și secții noi, iar alte 179 au fost dezvoltate și reutilitate cu instalații, agregate și utilaje moderne”. Faza, de o explicabilă sobrietate tehnică, are însă un corespondent care sună în viața de fiecare zi a omului. Și cînd raportul anunță marea victorie a încheierii procesului de colectivizare a agriculturii, înțelegem că sintem confrunțați cu o izbîndă epocală, înscriindu-se deopotrivă și în pagina solemnă a manualului de le-

Comunismul, primăvara omenirii

Comunismul, primăvara omenirii, visul de aur al minților cele mai luminate, socotit de secole și decenii în urmă doar o utopie, a devenit un țel concret și apropiat. În următoarele două decenii societatea comunistă va fi construită în linii mari în Uniunea Sovietică, iar în perioada următoare va fi desăvîrșită construirea deplină a societății comuniste.

Căile și metodele spre obținerea acestei victorii — cea mai mare din istoria omenirii — planul concret, științific fundamentat al trecerii la faza superioară a comunismului în U.R.S.S., sînt cuprinse în Programul P.C.U.S., al cărui proiect publicat în presă se află în dezbaterile poporului sovietic, urmînd a fi aprobat de către Congresul al XXI-lea al P.C.U.S. Nu există om al muncii pe întreg cuprinsul pămîntului, care să nu încerce o profundă emoție citind în acest insufletit Program-manifest cuvintele: „Partidul proclamă solemn: Actuala generație a oamenilor sovietici va trăi în comunism!”.

Programul P.C.U.S. reprezintă un document de uriașă însemnătate

Pe marginea proiectului de Program al P.C.U.S.

politică, teoretică și practică pentru întreaga mișcare comunistă internațională. „Insemnătatea istorică a acestui Program — spunea tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej la Adunarea festivă consacrată zilei de 23 August — constă în aceea că el concretizează perspectivele grandioase ale construirii în U.R.S.S. a primei societăți comu-

Problema încheierii tratatului de pace cu Germania continuă să fie primul punct pe ordinea de zi a vieții politice internaționale. Aceasta din pricina caracterului acut prezentat de necesitatea lichidării grabnice a rămășițelor stării de război cu Germania, locar al încordării în centrul Europei, pretext pentru promotorii războiului rece, și în sfîrșit, pretext pentru deziluzirea unor acte provocatoare împotriva Uniunii Sovietice, R. D. Germane, precum și a celorlalte țări socialiste.

Că acesta este adevărul, ne-o demonstrează faptul că țările occidentale — Statele Unite ale Americii, Anglia și Franța — au dezlănțat în ultima vreme o zarvă în jurul problemei Berlinului occidental și a încheierii Tratatului de pace cu Germania, zarvă ce contribuie la agravarea tensiunii internaționale și a psihizei de război și la ridicarea unor obstacole artificiale în legătură cu semnarea unui tratat de pace. Referindu-se la această problemă, Nikita Sergheevici Hrușciov sublinia în declarația făcută ziariștilor americani Drew Pearson că „propunerea Uniunii Sovietice și a altor țări care au luptat împotriva Germaniei hitleriste, în legătură cu încheierea Tratatului de pace cu cele două state germane existente în momentul de față, succesori legal ai foștei Germanii, a sîrmit o reacție cu totul nejustă din partea puterilor occidentale”. În fruntea acestei poziții ostile se situează guvernul Germaniei occidentale sprijinit direct de Statele Unite ale Americii, Franța și Anglia. Poziția puterilor occidentale este cu totul nerealistă și în mod vădit nu urmărește altceva decît întărirea focarului agresiv reprezentat de forțele militariste și revanșarde de la Bonn. În centrul Europei există în mod real două state germane și acesta este punctul de care trebuie să se pornească dacă se urmărește în mod cinstit rezolvarea problemei germane. Guvernele celor două state germane au adoptat poziții principial diferite față de unificarea Germaniei. Propunerile realiste și constructive ale guvernului Republicii Democratice Germane urmînd începerea tratatelor și elaborarea unor acte de reunificare a națiunii germane, li s-a răspuns de la Bonn cu rezuluri încăpăținate. Respingînd unificarea pe cale pașnică a Germaniei, Adenauer și Bonnul măturăse implicii că au planuri agresive, că intenționează să cotopească Republica Democrată Germană. „Semnarea Tratatului de pace care va închide capitolul celui de al doilea război mondial — declara tovarășul N. S. Hrușciov lui Drew Pearson — și va consolida frontierele celor două state

germane, va lega miinile revanșarilor și va face să le piară pofta de aventuri. Și, dimpotrivă, tergiversarea mai departe ar fi interpretată de cercurii revanșarde din Germania occidentală ca o încurajare la agresiune, la declanșarea războiului”.

Incheierea Tratatului de pace cu Germania ar duce și la rezolvarea problemei Berlinului occidental, care va obține Statutul de oraș liber și va fi deplin stăpîn pe soarta sa. Opinia publică internațională apreciază eforturile depuse de Uniunea Sovietică și țările socialiste în vederea lichidării situației anormale ce decurge din lipsa unui tratat de pace cu Germania. Este apreciat în primul rînd, așa cum sublinia tovarășul N. S. Hrușciov, că „statele germane cu care va fi semnat tratatul de pace vor deveni din acel moment absolut suverane”.

Este evident că puterile occidentale alimentează în mod artificial zarva în jurul așa-zisei „crize a Berlinului” imprimîndu-i spiritul isteriei războinice în scopul de a agrava tensiunea politică internațională și a crea un pretext pentru dezlănțuirea unui război împotriva Uniunii Sovietice și a țărilor de democrație populară. În ciuda acestui fapt, Uniunea Sovietică invită statele germane existente în momentul de față, succesori legal ai foștei Germanii, a sîrmit o reacție cu totul nejustă din partea puterilor occidentale”. În fruntea acestei poziții ostile se situează guvernul Germaniei occidentale sprijinit direct de Statele Unite ale Americii, Franța și Anglia. Poziția puterilor occidentale este cu totul nerealistă și în mod vădit nu urmărește altceva decît întărirea focarului agresiv reprezentat de forțele militariste și revanșarde de la Bonn. În centrul Europei există în mod real două state germane și acesta este punctul de care trebuie să se pornească dacă se urmărește în mod cinstit rezolvarea problemei germane. Guvernele celor două state germane au adoptat poziții principial diferite față de unificarea Germaniei. Propunerile realiste și constructive ale guvernului Republicii Democratice Germane urmînd începerea tratatelor și elaborarea unor acte de reunificare a națiunii germane, li s-a răspuns de la Bonn cu rezuluri încăpăținate. Respingînd unificarea pe cale pașnică a Germaniei, Adenauer și Bonnul măturăse implicii că au planuri agresive, că intenționează să cotopească Republica Democrată Germană. „Semnarea Tratatului de pace care va închide capitolul celui de al doilea război mondial — declara tovarășul N. S. Hrușciov lui Drew Pearson — și va consolida frontierele celor două state

Este neindoielnic că numai abordarea de pe aceste poziții realiste a problemei germane poate duce la rezolvarea, în interesul păcii, a unei probleme în care întreaga omenire este vital interesată.

AL. GIRNEAȚĂ

PREȚENIE

„Mă aflu de cîva timp în România și vreau să vă spun cu acest prilej că mi s-a părut semnificativ faptul că, în ultimele săptămîni, două opere literare românești au atras în mod deosebit atenția iubitorilor de poezie de la noi: o antologie a poeziei populare românești, sub îngrijirea lui Koczei Bela, și o nouă culegere, mai bogată și mai reprezentativă a poeziei lui Tudor Arghezi. Nu încep aici o îndoaie că succesul de care s-au bucurat aceste volume se datorează mai ales faptului că am putut aprecia valoarea poeziei în traducerea unor adevărați poeți. Măreția lui Arghezi nu poate fi în nici un caz percepută, înțeleasă, prin traduceri slabe sau mediocre. Acum însă,

muncii asidue și de un înalt nivel artistic a poeziei române, cititorii români au făcut cunoștință cu operele celor mai remarcabili poeți revoluționari maghiari. Se cuvine recunoștință celor care și-au dedicat eforturile acestei munci.

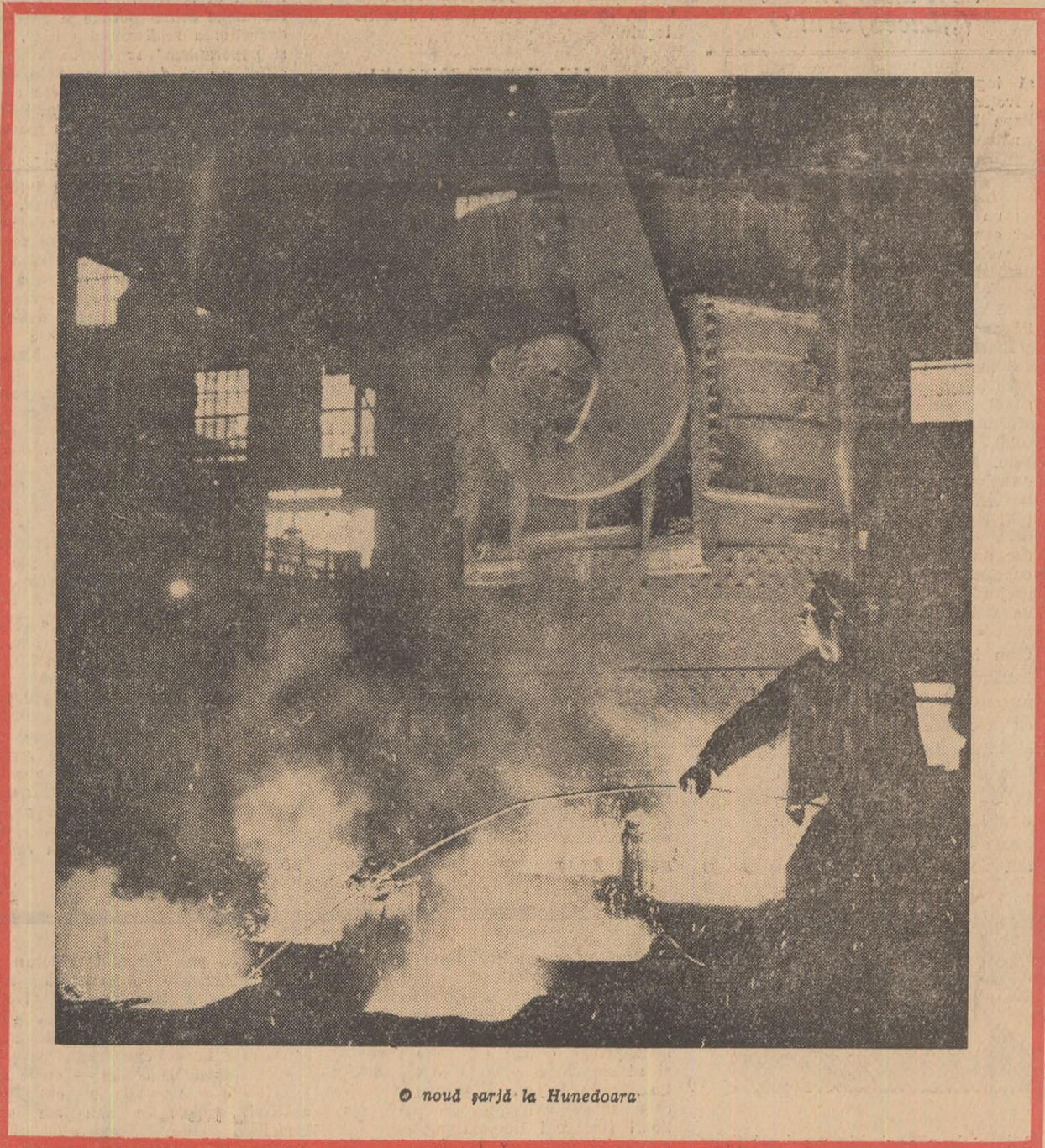
Cred că printre o muncă serioasă, principială pot fi cerceta valorile culturale și mai ales descoperite legile și trăsăturile comune ale literaturii și artei țărilor socialiste. Nu este deci vorba numai de o cunoaștere mai organizată a morilor culturale naționale, ci și de un aspect al legăturilor frățestre și prietenești care există între țările noastre.

Desi asemenea cercetări duc la concluzii interesante și în ce privește trecutul îndepărtat și mai puțin îndepărtat, totuși prezentul oferă cel mai

Articol scris special pentru „Gazeta literară” de SZABOLCSI MIKLÓS, redactor șef al revistei „Elet es Irodalom” din R. P. Ungară

frumusețea poeziilor sale a fost redată de cei mai buni poeți maghiari din România, ca de pildă Szemer Ferenc, și de cei mai buni artiști plastici maghiari în frunte cu Illyes Gyula. Nu în aceeași măsură putem fi satisfăcuți de studiul introductiv al volumului de versuri al lui Tudor Arghezi. Se resimte lipsa unor scurte critici și critice cu autoritate, competențe, care să cunoască temeinic și să dea o interpretare marxistă literaturii române.

Apariția celor două volume poate constitui un prilej de adîncă culegere. Cunoașterea literaturii române și maghiare, a moștenirii literare a celor două popoare, ba mai mult, cunoașterea reciprocă a tuturor comorilor culturale ale celor două țări, adunate de-a lungul veacurilor, este în interesul comun al popoarelor române și maghiare. Și trebuie să recunoaștem că în anul de la eliberare s-au înfăptuit multe pe acest țărîm. În domeniul literaturii ne referim cu mîndrie la numeroasele lucrări traduse în cele două limbi, la faptul că numele unor mari poeți români clasici citi și în viață sună acum familiar în urechile cititorilor din țara noastră. Știu de asemenea că datorită

© nouă țară la Hunedoara

Reportajul și actualitatea

ceretare metodică a reportajului românesc contemporan cred că ar trebui să pornească de la examinarea interdependențelor care există între această specie literară și actualitatea socialistă. Discuțiile referitoare la statură, la procedeele specifice de reflectare, la clasificările posibile s-ar subsuma acestei probleme centrale, ar deriva din ea.

aproape complexul prefacerilor revoluționare de pe întinsul patriei. Există, între configurația tematică a reportajului actual și programul construcției desfășurate a socialismului o armonioasă concordanță. Dincolo însă de problema tematică, actualitatea socialistă are și alte implicații, structurale, asupra dezvoltării reportajului în epoca noastră. Una dintre ele ar fi de pildă, funcția esențială afirmată de acestuia. Reportajele care apăreau în perioada interbelică erau, de cele mai multe ori, expresia unei poziții critice, accentuat polemice cîteodată față de realitatea lumii burgheze pe care o reflectau. Nu ne referim, desigur, la produsele jurnalisticii comerciale, „senzationale” sau mondene, ci la acele reportaje care dezbăteau, în spiritul adevărului, problematica socială a epocii, așa cum o făceau, de pildă, în chip strălucit, scrierile lui Geo Bogza. Potrivit noulor realități sociale, funcția reportajului devine în epoca noastră, o funcție afirmativă, de sprijinire a actualității. Se va spune, de bună seamă, că acesta este, în fond, rostul intrărilor literaturii realist-socialiste, chemată să afirme noile valori înstaurate de so-

cialism. În cazul reportajului, însă, această funcție de afirmare are un caracter distinct, de intervenție foarte directă, concretă. În realitatea vieții zilnice. Acest caracter decurge din însăși natura reportajului, specie a prozei care nu operează cu ficțiunile. În reportaj, se știe, faptele relatate sînt reale, eroii, identificabili, de unde un pronunțat caracter agitoric, cetățenesc, așa cum în literatură îl are poezia-manifest.

Discuția asupra formelor reportajului, asupra variatelor modalități de abordare, în reportaj, a actualității se va raporta deci, în permanență, la această sarcină fundamentală a reportajelor noastre de a interveni direct, operativ și agitoric în problemele construcției socialiste în vederea afirmării noului. Valabilitatea unei modalități sau a alteia: reportaj-monografic, reportaj-selecție, reportaj-portret etc., se verifică deci după măsura în care poate sau nu să răspundă, cu eficiență, acestei cerințe. Dar o modalitate nu poate fi apreciată în sine, rupt de cel care o practică și de realitatea pe care este chemată să o exprime. Ignorînd acest aspect al problemei, Radu Coșeșu ajunge să se

războiască aprig cu formula reportajului monografic căreia mai întîi li neagă existența pentru ca după aceea să o încerce totuși cu toate defectele pe care le au unele reportaje din presa noastră literară (vezi articolul „Reportaj monografic” G. lit. nr. 32,961). Evident, naturii sale scriitoricești li este neconvenabilă formula monografică. Talentul său, asociativ, mobil, stilul său nervos se realizează deplin pe alte coordonate. Și, evident, acuză pe care unii recenzenti o aduc cărții sale, „Lumină”, că n-ar fi o nouă monografie e absurd, scriitorul neîntinționînd, intr-adevăr, să compună o monografie a Bicașului ci, așa cum spune, să realizeze cîteva „secțiuni semnificative” în viața marelui șantier.

Dar, cum susținem mai sus, modalitatea monografică nu poate fi respinsă în abstract, alți reporteri realizîndu-se cu maximă eficiență tocmai în acest domeniu. V. Nicorovici, de pildă, care este un meticolos, găsește forța de a epuiza sub toate aspectele

G. DIMISIANU (Continuare în pag. 3-a)

IN ACEST NUMAR:

- Versuri de Mihai Beniuc (pag. 3.)
- „Luptătorii” fragment din romanul „Moartea se numește Engellchen” de Ladislav Mnačko (pag. 7.)
- „Capul lui Bai” fragment din romanul „Bivolul” de Nguyen Wan Bong (pag. 8.)
- Un minut în capitala plantelor reportaj de Paul Anghel (pag. 3.)
- Mașina povestire de D.R. Popescu (pag. 5.)

POEZIE GETĂȚENEASCĂ

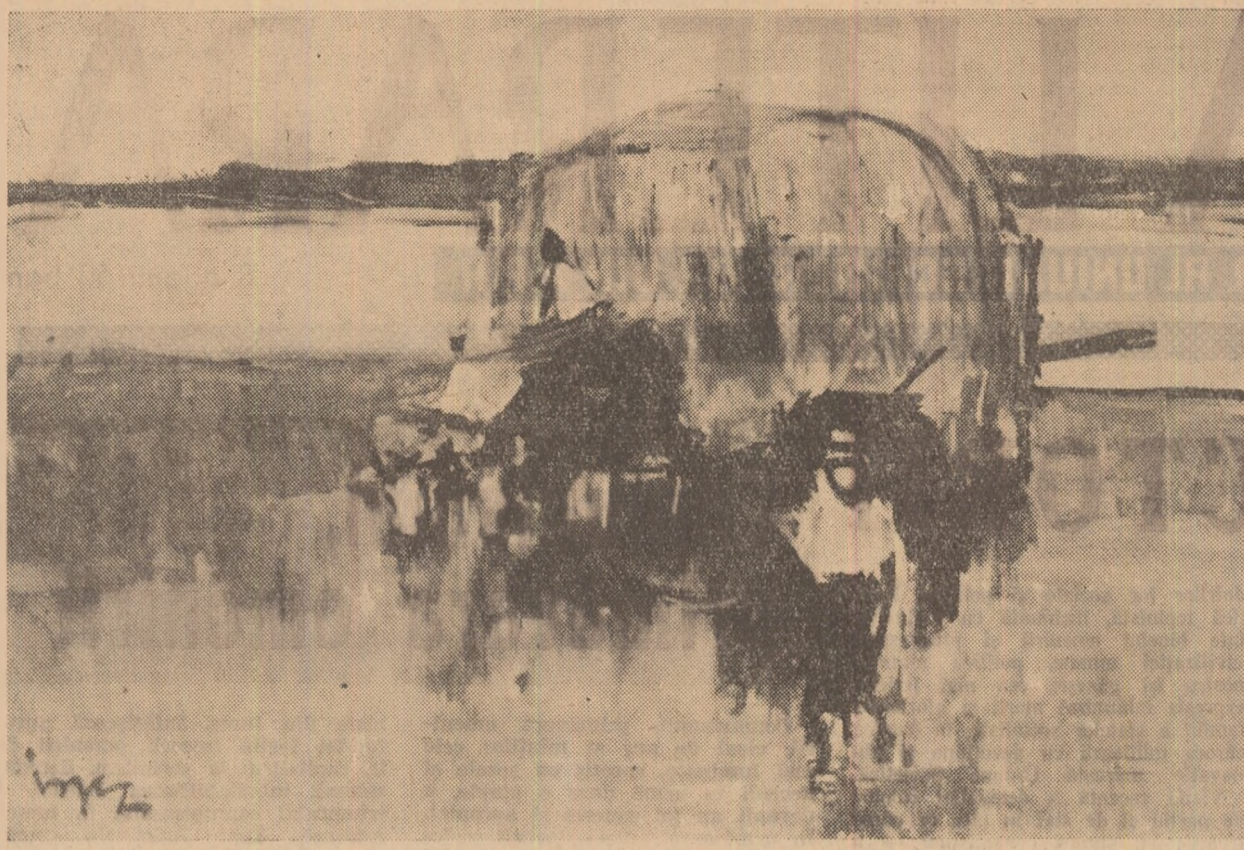
Ind va fi scris „Tratatul de istoria literaturii romine”, un capitol substanțial va trebui să fie consacrat literaturii îndrumate de Partidul Comunist...

Cum remarcă și Ion Vițner în prefața recentului volum, poetul a parcurs chiar în acei ani, sub influența ideilor Partidului, drumul de la individualism la atitudine combatantă...

ALEXANDRU ȘAHIGHIAN: „Pasărea măiastră”

tenind violența tonului coșbucian din Noi vrem pământ... Că n-ai ucla ideea, de-aia voi / Vă zvonicește ca șerpii arși de bici / Ideea n-o distrageți, nu!

Adăugind un element nou liric sale din trecut, element care constă într-o delicată și gingașă aproape necunoscute în ciclurile mai vechi...

EUGEN ISPIR (Din expoziția „Priveliști din opera lui Mihail Sadoveanu”).

Doouă povestiri

Deși poate nu s-ar părea, nu prima, ci a doua bucată corespunde mai puțin cerințelor, reducând la o întimplare sau o serie de pățanii revelatoare prin sine — deci experiențe — a unui caracter, a unui destin...

„In văpaia lunii” și „Om rău” de Fănuș Neagu („Luceafărul”)

să îngrijească puii colectivelui, cu o devotație tandră; moșul mucali, zis Papa Leon, care anima asistența cu snoave moștenite; Tarachiu, care, expert în decantarea vinului...

UN STUDIU DE ISTORIE LITERARĂ

arcina pe care și-a asumat-o Dumitru Micu, de a ne da un studiu despre Poporanism, nu a fost ușoară. Mai întâi pentru că autorul a avut de parcurs un adevărat hăț, factologie și documentar, apoi, o bibliografie în care cercetătorii mai vechi au abordat puncte de vedere incompatibile cu critica marxistă...

Capitolul prim al studiului, urmărește — cum e de așteptat — istoricul poporanismului, mai precis fondarea lui în două deosebibile momente de către C. Stere mai întâi, între anii 1892-1895 când acesta publică în revistele Ieșene Evenimentul, Adevărul și Evenimentul literar articole de doctrină și ideologie poporaniste...

Definiția globală a curentului nu este niciodată multumitoare pentru critic și, din cauza cercetării rigurose dialectice, va continua să fie, aptă de noi și noi completări până la sfârșit. Necesitatea asocierilor, a analogiilor, a similitudinilor, a diferențierilor, deci a raportărilor permanente se impune aici ca o nevoie de a explica. Aceste raportări apar din primul capitol pentru a deschide perspectivele altora în capitolele următoare...

DUMITRU MICU: „Poporanismul și Viața românească”

Orici de elocvent ar fi pentru o altă trăsură a satului socialist, — strădania de a urca muncă empirică la o treaptă științifică, setea de inovație în cele mai statornicite deprinderi, — povestirea se epuizează, moralizator, într-o lecție sursă de anecdote, în pitorescul foarte savuros, în violența colorată a monologului.

Ce a fost, prin urmare, poporanismul românesc? O marfă de import, variată a narodnicismului din Rusia sau o tendință care provine din pașoptism, adică o „continuare a tradiției celor mai de seamă scriitori și doctrinari din secolul trecut?”

Tendința criticului de a lărgi prin fiecare capitol explicația curentului, însă totuși o impresie de vag. Se pare că, într-un fel, fenomenul nu a putut fi prins în totalitatea lui, Părerea se susține, între altele, prin faptul că prezentul studiu este numai o analiză critică a materialelor teoretice ale poporanismului...

Adesea în analiza critică, chiar dacă ne referim la o operă realistă, găsim un leit-motiv dominant, o imagine ca o obsesie, care articulează arhitectonica volumului. Departate de a fi strălucite, ele simțesc căldura, îi cunoaște și a acestor stări precumpanice — sublimațiunile artistice — devine chiar un corolar al ei. Să ilustrăm din literatura română contemporană. La Marin Preda de pildă aspirația spre liniște, spre calmul contemplării, comună multor eroi, are o dialectică de dezvoltare — indicată și de optica ideologică — dela nepăsarea voioasă, irresponsabilă până la luciditate și conștiință revoluționară...

D. CESEREANU

Mihail PETROVEANU

LELIA ZUAF „Dobrogeană”

conducătorilor șantierului nu li se a-cordă o complexitate sufletească. Ca să cuprindă înlăna arde de reflectare propusă, scriitorul folosește mijloacele fresceli, dorind să găsească un exponent pentru fiecare categorie socială și să surprindă totodată fiecare detaliu narativ. De aci se ajunge la indicierea diferențierii între caractere prin ticuri (maistrul Golgota poartă din măsle în momente de zăbateri sufletești) și la consemnarea unor episoade anoste, fără semnificație majoră. Se ivesc clișeele romanului cronică, ca în această reproducere a convorbirilor dintre muncitorii („Cărbuni, Nică! — Nituri, mă tovarășe, nu stă cu degetul în gură! — Invirte, invirte bălețe, să știrie!”)

De unde provine însă această plafonare în ampla reconstituire a muncii planului de scriitor? Se observă evident că Radu Tudoran nu duce investigația psihologică la o adâncime prea mare, că ocotește sondarea proceselor spirituale, de conștiință, esențiale în formarea concepției și atitudinilor socialiste. Nu există o profundă dezbateră de idei în cartea sa despre construcție. Aici se resimt ecourile manierei de creație vechi, care desconsideră latura ideologică, înlocuind-o cu destinelor umane, născute din romantism sentimentalist, pe mirajul chemărilor dăruite, nostalgice, fascinate. Căci scriitorul păstrează încă o încredere în alte resorturi ale creației, care, după cum am văzut, nu mai provoacă, în cadrul nou, efectul scontat. Captarea clițilorului ar li trebuie și

RADU TUDORAN

Dunărea revărsată (III)

în ambianța șantierului. Despre o persoană autorul notează: „un chip sters, dacă n-ar fi avut ochii, ca și copilul zugrăvit de Toniza, marl, negri, vii și ulcioși de expresivi, cu o statornicie înclinare spre ris”. De la început studiul fizionomilor oeră îndreptă spre suspectarea Inginerului Marchidan, care ascunde un trecut dezonoant. Îi îndepăntă chiar fizionomia lui, fruntea fără nici o cută ochii apoi, obrazul rotund și lipsit de colorii, gâtul scurt, trupul indusă, mer-

CRONICA literară

ind am strălucit asupra manierei sentimentale, stiliste care invadează scrierul lui Radu Tudoran am pornit de la constatarea că nici re-latarea emoționantă despre viața șantierului naval nu rămâne impermeabilă la aceste tendințe. Cum este în-fățișată în roman acțiunea de producție? Spre deosebire de alte cărți mai vechi, Radu Tudoran se arată de astă dată direct solicitat de imaginea muncii, din înfățișarea preocupărilor de ordin social-politic. Nu putem deci să ne bucurăm înregistrând efortul pe care-l depune scriitorul pentru primenirea surselor de inspirație, pentru evitarea tentațiilor, alit de păgubitoare în creația sa, ale aventurilor exotice, ale evaziunilor colorozizante. Cu sinceritate și cu un interes susținut se apropie acum de tratat ob-jectiv muncii, intenționând să devină un cronicar al epocii noastre, al construcției socialiste. Istoria șantierului mădurea beneficiată astfel de un observator perspicace, înzestrat cu darul descrierii.

Asistăm la înclăștarea cu timpul, ca natura refractară, cu manevrele dumanului de clasă care încearcă să stăpânească înfăptuirea proiectelor grandioase elaborate de noua conducere muncitorească. Trebuie restau-tate subreda construcție, lepădată în-tr-o stare deplorabilă de directorii ca-pitaliști, trebuie înălțate vasele clă-dirii care să fie pe măsura năzuințelor poporului eliberat. La început anu-țarea obiectivelor gigantice produce perplexitate. Apar bine relevate altitu-

Nu respingem a priori o formulă de creație. Dar simțim datorii să conchi-dim că reminiscențele vizuului vechi — aventura epantată, erolismul, do-rurile vestede — pot amoniza rano-voie cu avântul autentic al muncii. Să petece inopinat o substituție de me-tode de creație: de la a reflectare rea-listă sigură, spre o romantică pră-luță.

Adesea în analiza critică, chiar dacă ne referim la o operă realistă, găsim un leit-motiv dominant, o imagine ca o obsesie, care articulează arhitectonica volumului. Departate de a fi strălucite, ele simțesc căldura, îi cunoaște și a acestor stări precumpanice — sublimațiunile artistice — devine chiar un corolar al ei. Să ilustrăm din literatura română contemporană. La Marin Preda de pildă aspirația spre liniște, spre calmul contemplării, comună multor eroi, are o dialectică de dezvoltare — indicată și de optica ideologică — dela nepăsarea voioasă, irresponsabilă până la luciditate și conștiință revoluționară...

Același rol de învioreare a narațiunii trebuie să-l joace elementul senzațional, care irumpe la un moment dat în roman. După o prezentare sobră, verosimilă, adesea plină de încordare, a unui conflict, autorul introduce su-bit o împrejurare extraordinară, ieșită din logica firească a acțiunii. Am amintit de scena demasării maistrului Golgota, încheiată cu o încăierare în noaptea, presărată cu accente eroice, de sinuciderea simulată a lui Marchidan, de excentrica moarte aleasă de mătușa Anei, etc. Finalul năstrucios compromise într-o măsură de pildă și zugrăvirea plină atunci inter-vențea și veridică a clițilorului dintre maistrul Golgota și muncitorii.

S. DAMIAN

Un minut în capitala plantelor

Trenul te abandonează în mijzul de bălării și țărână răscopăit la Bărdaganului, mărginit de mirăjele lui august. Pământ vertical. Până și cerul devine o spațiată foale de brustur înținsă de-a dreptul pe cimp.

Ce-ar putea să fie aici? Impiegatul de mișcare, toropit de căldură, se reține în gara pusă ca un han, după ce personalul de 725 chiudind către Ciulnița, a lăsat în stație pe nimeni. Lingă peron, cotodăcesc în cuști de scindură niște găini. Soția impieगतului udă tufăniile și lobișragii din ferestra de la etaj și prepară ciorba pentru ora cind simțea telegrafului vor fiu singure. Vin apoi toamnele, fernelle, troleenele de frunze și de omăt, viscoale sau piole de mai, totul se înscrie în marea calendaristică a firii, iar mersul trenurilor se modifică parcă după ea.

Ce-ar putea să fie aici? Coordonațiile și parametrii locului au rămas fără ațingere de cind o lumea. Aceiași cernozem mediu degradat „cu textură luto-argiloasă”. Temperatura anuală 11,4° (media pe 26 de ani). Precipitații anuale 494,2 mm (media pe 26 ani). Adâncimea apei freactice 14 m (fără nici o schimbare de cind se știe). Se seamănă grâu, porumb, lucernă, borceag, dovleci, floarea-soarelui, iar media pe 26 de ani, cu alternanțe de la secetă la belșug, indică până mai dăunăzi aceeași curgere fără accidente a vremii... Plantele nu lasă urme. Civilizația lor e de sezon. O superbă cultură de grâu sau porumb, devenită înfloritoare și umind ochiul, e rasă cu firul plugului, pentru ca pe locul gol să germineze o altă cultură. Reaturile ei ingrașă țărâna și se transformă în sinșe și clovofilă, la fel de muritoare. („Cind nu mai are timpul nici trup, nici es / Vintule, imi cunosc neamurile și strămoșii după miros”, T. Argezezi).

Și dintr-o dată s-a produs marea salt. Porumbul și grâu s-au aruncat în sus, spărgînd curbule și mediile anuale, depășind stachetele ridicate pe lingă recordurile mondiale, forțînd marea istorie. S-au îngroșat în pînțele dovleci, surorile soarelui și-au schimbat pălăriile, modificate după ultimele jurnale de modă. Cinepa a devenit mai ațoasă și mai împelțată, mazărea a ascuns cu secret, în pasta-fă de smalt, mai multe boabe de perle și micidată. Toate plantele au fost cuprinsă de un fel de febră a autodepășirii, acceptînd parcă măsurile noastre cincinale. (Un hibrid dublu de porumb, soiul P. 377 A, a produs anul trecut la Fundulea, în condiții meteorologice precare, 8310 kg de boabe la ha, depășind deci de circa opt ori producțiile tradiționale. Amintiți-vă „Pomul cu păpuși” din „Cartea cu jucării” și veți realiza dimensiunea de arbore tropical a plantei, încercată cu știuleți mistăcișcioși).

Revoluția s-a petrecut și aici, în inima Bărdaganului, la Fundulea, unde personalul spre Ciulnița oprește numai un minut.

Ce s-a întimplat?

Proiecte științifice pentru un eden vegetal

„Pînă în 1965 trebuie să ajungem ca în condiții climatice normale să producem anual 14-16 milioane de tone cereale, din care grâu 5-5,4 milioane tone, iar porumb boabe 8-9 milioane tone” (Din Raportul tovarășului Gheorghiu Gheorghiu-Dej la cea de a III-lea Congres al P.M.R.).

Este sarcina stabilită de partid. Cifrele se traduc prin cuvîntul belșug. Ele înseamnă o abundență fără precedent de pîine, carne, lapte și unt, adică obrazuri mai rumene, adică zîmbetul, odinioară trufanda, să devină o stare de zîmbet general.

„Suprafața cultivată cu porumb s-a extins în anii următori la peste 4.000.000 hectare, reprezentînd peste 40 la sută din suprafața arabilă a țării” (Din Raport).

Aceasta înseamnă că România va deveni, nu peste mult, o mare putere mondială pe harta porumbului. După U.R.S.S. și S.U.A., România își va disputa întâietatea cu Mexicul și Argentina, țări specializate în cultura porumbului și care dețin avantajul unei experiențe istorice. Alături de utilajul petrolier, alături de produsele industriei chimice, de mobilă, strunguri, instalații industriale sau opera de artizanat, România va fi însemnată pe harta de bogății a Terrei și prin muntele ei de porumb. Un munte de boabe masiv cit și Carpații, adăugînd lingă verdele lor de smaragd, o fișe de un galben solar.

„Mai trebuie știut că porumb, în accepțiunea lumii contemporane, nu înseamnă „porumbul fierț” scos de sub șorțul Catrinei în gară sau la Piața de Fiori, ci că știuletele de aur este azi expresia de forță a unei civilizații industrial-agrare. (Porumb înseamnă carne, lapte, ouă, unt, încălțăminte, amidon, acid azotic, glucoză, alcool butilic, celi, acid lactic, uleiuri, acetoni, spirit, cauciuc sintetic, dextrans, coloranți, celuloză, substanțe plastice, materii nutritive pentru ciuperci antibiotice din toată ecia nă)

a cerut Științei să modifice viața pînă în structura ei biologică și s-o inobelizeze.

Dar planul acesta de transformare revoluționară este un plan vast. Cercetătorii de la Fundulea nu sînt niște Robinsoni, izolați în Bărdagan. Aria lor de cercetări științifice cuprinde de fapt întreaga suprafață agricolă a țării, astfel încît Fundulea capătă profil de adevărată capitală a plantelor, Institutul coordonează cercetarea științifică din celelalte baze experimentale împrăștiate pe întinsul țării: Săftica, Simnic-Craiova, Ceta-Arad, Turda-Cluj, Podu Hoarie-Iasi, fiecare îndrumînd la rîndu-le activitatea a numeroase puncte de sprijin ale căror nume le cităm, pentru pitorescul lor toponimic: Balta Albă, Oarda, Livada, Gurahonț, Bucovăț, Mojaței, Dolat etc.

În palma delicată și fragilă a omului de știință a fost cuprins întreg pămîntul țării. Nimic din ceea ce constituie viața solului nu poate și nu trebuie să scape acestui ochi agil. Sute de oameni pe toate cuprinsurile, iau zilnic temperatura scoarței și a aerului, măsoară umiditatea, precizia și mișcarea curenților atmosferici, socotesc circulația substanțelor prin venele și celulele țărînei, o analizează microscopic și chimic, supunînd-o unei chimii complexe, în care-și dau mina tot felul de discipline și științe. Luat în observație și cercetare diurnă, ca pacient al unei mari clinici moderne, pămîntul nostru își dostăinute toate harurile, secretele și păcatele, ceea ce ărăși dă loc unor interesante constatări sociologice și istorice. Se evidențiază din nou toată stihia pe care am moștenit-o de la capitalism, degradări de terenuri, devitalizări, sleiri, cum și calitățile unor soluri încă noexplorate și neutilizate. Se descoperă rezerve, se întuesc noi posibilități, se caută chei pentru remediere distrugerilor la care solul a fost supus laolaltă cu obidii lui ludrotori, odinioară.

Toată această intensă muncă de cercetare desășurată pe cuprinsul țării, ca și la Fundulea, este centralizată aici la Institutul de cercetări agricole, condus de profesorul Nicolae Giosan. Aceasta în ceea ce privește solul! Bulgărele de țărînă, ținut în palmă, mădular din organismul bătrîn al pămîntului, și-a destăinuit și-și destăinute secretele secundă de secundă ca un pergament antic desfășurat înția oară în lumina modernă a lumii și descriptat. Avem acum, realizare a științei noastre, o hartă bine întocmită a solului - determinat pe categorii și specificații, adevărată cardiografie a pămînturilor, de cultura din patria noastră. Pe ea vom putea desena planul plantelor viitorului.

Dar de abia de aici intrăm pe teritoriul de cercetare al Institutului de la Fundulea. De abia de aici începe

- Nu s-a purces de la început la crearea unor soiuri rominești de mare randament? Îndrăznește să întreb.

- Ba da!... Prima problemă a fost totuși aceea de a determina care sînt cele mai bune soiuri mondiale și, în funcție de ele, depășindu-le, să obții cei mai productivi dubli-hibridi rominești.

Mi se explică, Anul trecut, spre exemplu, în stațiunea Podu Hoarie, cel mai bun soi local, Portocaulul de Tîrgul-Frumos, a produs 3840 kg boabe la hectar. În aceeași condiții, soiul sovietic VIR 281 a produs 6640 kg boabe la hectar, deci aproape dublu. Ameliorarea solului rominesc trebuie făcută prin raportare la calitățile ospetelui, care stabilește temporar recordul maxim de producție. Dar între timp ne trebuie porumb, mai mult porumb, cit mai mult; nevoile economiei naționale se cer împlinite repede și într-un ritm sport. Sint studiate și supuse experimentării citeva soiuri de porumb venite din toate zonele geografice ale lumii, pentru a putea răspunde imediat acestor nevoi. Alinate liniilor de matori locali, precizîndu-și aici calitățile și cusururile, stabilind etaloane sau direcții de cercetare, multe din aceste soiuri străine, fertilizate pe pămîntul-gazdă, se întrec pe sine, dăruind laboratoarelor de studiu o generoasă materie de cercetare, iar gospodăriilor de stat și colective hambare dădora de boabe. S-au pus astfel bazele unei mari producții de sămînță dublu-hibrid de porumb, operă în care conlucerează sub îndrumarea cercetătorilor numeroase gospodării de stat și colective. Paralel, se zămislise prin ameliorarea soiurilor locale, porumbul rominesc de mare randament.

- În cit timp se obține îndeobște un dublu hibrid de porumb sau un sort nou de grâu?

- Sintem în domeniul legilor naturii - imi răspunde savantul. Pentru selecționarea unui soi nou de grâu ne trebuiește circa cincisprezece ani, iar pentru crearea unui dublu-hibrid de porumb, peste zece ani...

- Și pînă atunci?

- ...A trebuit să reducem acest timp. Imperativele economiei naționale sint imperative și pentru știință. Ne-am străduit să scurtăm acest ciclu obligatoriu, să găsim căi prin care să învingem absolutul rigurilor pe care ni le impune această muncă.

- Succesul porumbului dublu-hibrid a fost general - mi se spune. Toate

stre de stat și colective vor obține producții record de porumb, împlinînd dezideratele rezoluțiilor de partid. Vom hănuși, poate, fără să ne dăm seama, gustînd din abundența generală, în al cărui miez stă acest dar al științei noastre.

Din bulgărele de lut ținut în palmă, ca o planetă miniaturală, a ținut o făptură nouă, operă a omului. Lutul n-a născut-o singur, sămînța n-a germinat după legea stihiei; de la culcușul matern al țărînei, pînă la floare și fruct, toată această desăvirșire este isprava trudei, harului și inteligenței.

În raportul țărînă-plantă-om, hotărîtor și făcător a toate e numai omul.

Tablele unui nou Hesiod

Trecînd în răgazul aceleiași clip, prin celelalte secții ale institutului, obții panorama vastului proces de ridicare a agriculturii noastre la nivelul exigențelor socialismului.

Savanții profesori de aici, secția de agrotehnică (prof. dr. Irimie Stănu), secția de microbiologie, fiziologie, biochimie (prof. dr. Nicolae Hulpoi), secția de protecția plantelor (dr. Ana Hulea), secția de mecanizare (ing. Florian Pințoiu), secția de valorificare a porumbului prin hrana animalelor (prof. dr. Gheorghe Băia) și secția de economie (ing. Vasile V. Popovici), împreună cu colectivele de cercetători pe care le conduc, desășoară o complexă muncă științifică, din care rezultă practic o nouă poemă hesiodică la îndemna omului socialist.

Asolamente, îngrășăminte, studii științifice al lucrării pămîntului, protecția vegetalelor împotriva bolilor și dăunătorilor, mașini agricole, irigații, valorificarea economică a produselor vegetale, tot ceea ce intră în domeniul culturii plantelor, de la tehnica ameliorării soiurilor pînă la agrotehnică și economie, constituie obiectul cercetării, al descoperirilor și rezoluțiilor, al prescripțiilor practice pîntu producție.

Nu se poate epuiza, într-un turneu între două trenuri, tematica savantă a fiecărei secții, profilată pe sezoane agricole și ani, fiecare problemă în studiu fiind de fapt premiza împlinirii grandiosului plan de prefacere a pămînturilor noastre de cultură într-un eden vegetal.

Parcurgînd buletinele lunare, broșurile cu comunicări, volumele ce însumează roadele experiențelor unui an, am avut sentimentul că expresia ri-

*****

MIHAI BENIUC

Biruință

*Un cîntec cum nu știe miera,
O lacrimă pură ca perla,
Un ultim sărut într-o sară
Pe lac subțo lună prea clară,
Un buciom pe-o culme departe,
Un vis peste mlaștini de moarte,
Lucefăr de-amurg și de ziuă
Pe inima-n pieptul tău, piună
Lovită din zori pînă-n noapte,
Subt strigăt răpsund dînd în șoapte.
Incele, mai blînde, mai moi,
Cu-n lupte cînd unu din doi
Se stînge și, singur, învinsul
Stă-n fața sa cu necuprinsul!
Dar gata-i scînteia să joace
Comori ce dormeau subt băltoace!*

Dă-mi

*Dă-mi un sărut ce altuia-l refuzi,
Mîhnirea dă-mi-o de subț ochii uzi,
Și tot ce-ai vrea să izbăvești de taină -
Dă-mi tot, să-i caut a luminii haină.*

*Din gemetele-ți cîntec vreau să însc,
Din noaptea ta, lucios, al lunii disc.*

In coajă de cuvinte

*Da, oasele, cenușa ori țărîna
Le poți de vrei și pipăi cu mîna,
Dar cele spuse și rămase vii
Tu știi în palma calde să le fi?*

*Sint miez de foc în coajă de cuvinte
Și fără sinșe, fără oseminte,
Din veac în veac se mulă și răzbat
În colțul vieții cel mai ferecat.*

*Și tot ce poate nu-mpline poetul
În truda-ntruchipată ca mișcare
De mină-nțînă către viitor
Vei duce mai departe tu cu-nceputul
Și-o sfîrmură de-avînt cit o suflare
Schimba-va dintr-o dată mersu-n zbor.*

*****

Pe lanurile întinse ale Bărdaganului, porumbul întrece înălțimea omului.

destinul inedit al plantelor. Cum vor evolua? Ce vor da? Cum se vor păstra și transmite la urmași însușirile dobîndite cu atita trudă de amelioratori?

Secția de ameliorare condusă de prof. dr. Nicolae Săulescu preia plantele pe tot acest ciclu de la sămînță pînă la sămînță, determinînd de fapt noile lor tipare. Este secția de creație - am putea spune fără a greși cuvîntul - deși cercetătorii a și conducătorii lor sint severi și științifici cu cuvintele.

- Prima problemă care a stat în fața noastră - ne-a declarat savantul profesor - a fost studiul sortimentelor mondiale de hibridi dubli de porumb, pentru a determina, în urma unor experimentări temeinice, care sint cele mai bune soiuri pentru condițiile noastre.

gospodăriile de stat, zeci și zeci de gospodării colective ne cer sămînță, mii de tone, sute de vagoane anuale. Cu același volum de muncă dublu-hibrid împătrește sau încincește producția. Nu se putea ca lucrările noastre să nu trezească interes, cînd sint atit de vital legate de însuși progresul agriculturii noastre socialiste, de ceea ce numim belșug!

Ceea ce nu-mi destăinuse profesorul și ceea ce nu se poate destăinui decit prin observația zilnică alături de cercetători, este însă dialectica acestei creații, drumul complex pe care-l parcurge planta pînă ce uplește tiparul imaginat, drum care măsoară efortul, fantezia, dăruirea de sine a acestui grup de entuziaști, de la Fundulea și din celelalte stații de cercetare pe care Institutul le coordonează.

Savantul și cercetătorul de aici este în același timp plugar, muncitor cu palmele, alături de tractorist și culegător, bătut de vînturi, ploii și arșișe, suspendat cu răsufarea de fiecare boabă timpurie sau nou de grindină. Obișnerea unei linii consangvinizate, perioadele de autopelelizate, a unui șir de plante, pun cercetătorul în condiții de luptă, care-l solicită pînă la limita fizică și intelectuală. Istoria nota odinioară printre evenimentele marile vîrșări de sinșe, războaiele și catastrofele. Socialismul a deschis era, deși și alte bătălii, neștiute unele, desfășurate pe spațiul unei lamele de microscop, în sfera de cristal a unui recipient, între celulele unei mașini de calcul s'a devină cu adevărat celebre, ca momente care duc înapoi, într-o anume etapă istorică, civilizația.

O asemenea bătălie, pe teritoriul vaselor laboratoare naturale pe care le au în grijă, duc și savanții de la Fundulea. Vom afla, nu peste mult timp, că hibridul dublu de porumb rominesc pe care îl zămislise a depășit tovarășii de cultură de peste meridiane și paralele, și s-a înscris printre cuceririle practice cele mai de preț ale generației contemporane. Vom ști asta prin aceea că toate gospodăriile no-

gădă cu exactități și rigori de cristal a frazei savante capătă solemnitate și ritm de vers.

Rîndurile concentrează combustii, zile și nopți de veghe, închid în ghețuri observații sobre tainele unei naturi descifrate. Pe același drum se face poezia.

Versurile acestea ajunse în mîna inginerilor agronomi și ale colectivităților, își uple de bucuria descoperirilor, le deschid căi inedite către supunerea naturii, îi apropie cu încă un pas de grădina luxuriantă pe care o visează orice cultivator de pămînt al erei socialiste.

„Zborul fluturului Pyrausta nubilalis începe în sudul țării în a doua jumătate a lunii mai, cînd lumina se face matură, în echinox”.

„Cultivatorii să-i prevină atacul! Groaznică fiară cade răpusă cu Aldrin emulsie 1% sau Dieldrin emulsie 0,5%... Iar gîngașele lanuri cu frunza fragilă vor scăpa de sfredelitorul porumbului”...

... Cînd am plecat din Fundulea, porumbul foșnea oceanic, în amurg. Toată apa din sol vibra în trunzele verzi și cărnoase, cu sunet de valuri suspendate în aer.

O țigăncușă mi-a oferit în gară tradiționalul porumbel fierț. Alerga pe a lingă vagoane, ducînd povara de aur a știuleților umezi și fierbinți.

... Stă, fă, dă-mi și mie unu!

Cel care strigase a rămas cu mîna întinsă...

La Fundulea personalul oprește numai un minut.

REPORTAJ DE PAUL ANGHIEL

Reportajul și actualitatea

(Urmare din pag. 1)

pectele și în toate ramificațiile sale subiectul propus, are capacitatea de a buca imaginea de ansamblu a unor realități sociale. Este lesne de înțeles că unele prolixități sau pasaje tehnice, existente în cărțile sale, nu se datorează modalității abordate ci autorului care ezită, uneori, să renunțe la surplusul, să taie, să condenseze.

Este limpede, de altfel, că adoptarea unei anumite formule de reportaj nu implică un criteriu de apreciere valorică. Important este ca, pe calea unei modalități sau a alteia, reportajul să transmită ceea din pulsul actualității, să recepteze din realitate, operativ și clovent, cele mai sensibile vibrații ale noului. Alegîndu-și formula cea mai potrivită naturii sale scriitoricești - reportajul este dator să meargă în întimplarea noului din viața socială, îndeplinind într-un anumit fel o misiune de pionierat. Așa cum prima carte despre Marea Revoluție Socialistă a fost cartea lui John Reed „Cele zece zile...” tot așa primele noastre cărți despre marile construcții - despre Hunedoara socialistă sau despre Bicaz - sint cărți de reportaje. Experiența reportericească pregătește marile scrieri, romanele, care vor sințele imaginea amplă a acestor zile.

Urmărînd descifrarea noului din viața reportajului contemporan nu cumvaște zone interzise. Actualitatea socialistă solicită atenția reporterilor către toate compartimentele ei și în acest sens se poate vorbi de o largire considerabilă a sferei de „acțiune” a reportajului. Se observă de pildă, mai ales în ultimul timp, o preocupare a reporterilor de a surpînde transformările morale, de a urmări procesul de formare a eticii socialiste.

În reportajul „clasic” atenția scriitorului se îndrepta, în ultimă instanță, către dinamica exterioară a realității. Zăbovirea asupra fenomenelor de conștiință, asupra frământărilor sufletiste este o preocupare pe care o întîlnim mai ales în reportajul actual, realist-socialist, care aduce în prim plan interesul pentru uman. Meritul cărții lui Cosma despre Bicaz stă tocmai în faptul că surprinde asemenea aspecte, înfățișînd paralel, într-o alternanță de planuri, momentele edificării hidrocentralei și evoluția pe plan moral a unor constructori care, muncind pe șantier se autodesăvirșesc sufletește.

Recunoaștem un bun reportaj despre actualitatea socialistă nu numai prin faptul că relatează fapte contemporane, așa cum se desășoară ele în realitatea inconjurătoare, ci și după o anumite tonalitate a expresiei, după un anumit timbru interior care, indiferent de stilul particular al autorului, este expresia dinamismului epocii noastre. Viața actuală imprimă realității reportericești un tempore energetic, febril, respingea fraza încărcată cu ornamentații inutile, alungă în generea exprimarea „fumoasă”, excesiv reportajului o concordanță necesară între stil și conținut, între expresie și actualitatea revoluționară.

Se mai scriu cu toate acestea destule reportaje în care intenția de a comunica ceva despre realitatea nouă este anihilată de leștul unei exprimări pretențioase, groase, sau altele în care atenția reporterului este dispersată, criteriul selectiv uitat, adăcîndu-se astfel în prim-plan date lipsite de semnificații sociale, amănunte banale. Am întîlnit asemenea porțiuni scarbe de chiar și într-o carte care conține destule epurări elocvente despre viața contemporană. Este vorba de „Semnul din larg” de Traian Coșovei, reporter încercat dar nu îndeajuns de convins de avantajele conciziei. Multe pagini din cartea sa, capitole întregi chiar, sint consacrate meleașurilor Deltei sau Mării, vieții de fiecare zi a pescarilor. Prea îndelung se stăruie însă aci asupra decorului vegetal luxuriant, asupra lucrurilor geologice dintre mare și uscat (capitolul „Marea țesătoare”), într-o manieră obsesivă prin faptul că nu adaugă nimic relatiilor pe aceeași temă făcute de alți autori.

Viața în socialism propune reportajului obiective majore. El nu se poate limita la simpla consemnare, conștințioasă, a faptelor din realitate, ci trebuie să exprime, înainte de toate, poziția lumii noastre față de ele. Practica reportajului, astăzi, presupune o permanentă polemică cu trecutul (și cu formele învechite de expresie totodată, cu clișeele), presupune un neînterupt efort de descifrare a esenței social-politice a evenimentelor înfățișate. Pe ce căi se va realiza, literar, respectarea acestor cerințe importante? Nu presupune mare reportajul și prezența unei atitudini afective a reporterului? Există în reportaj „personaje”, există conflict?

G. DIMISIANU

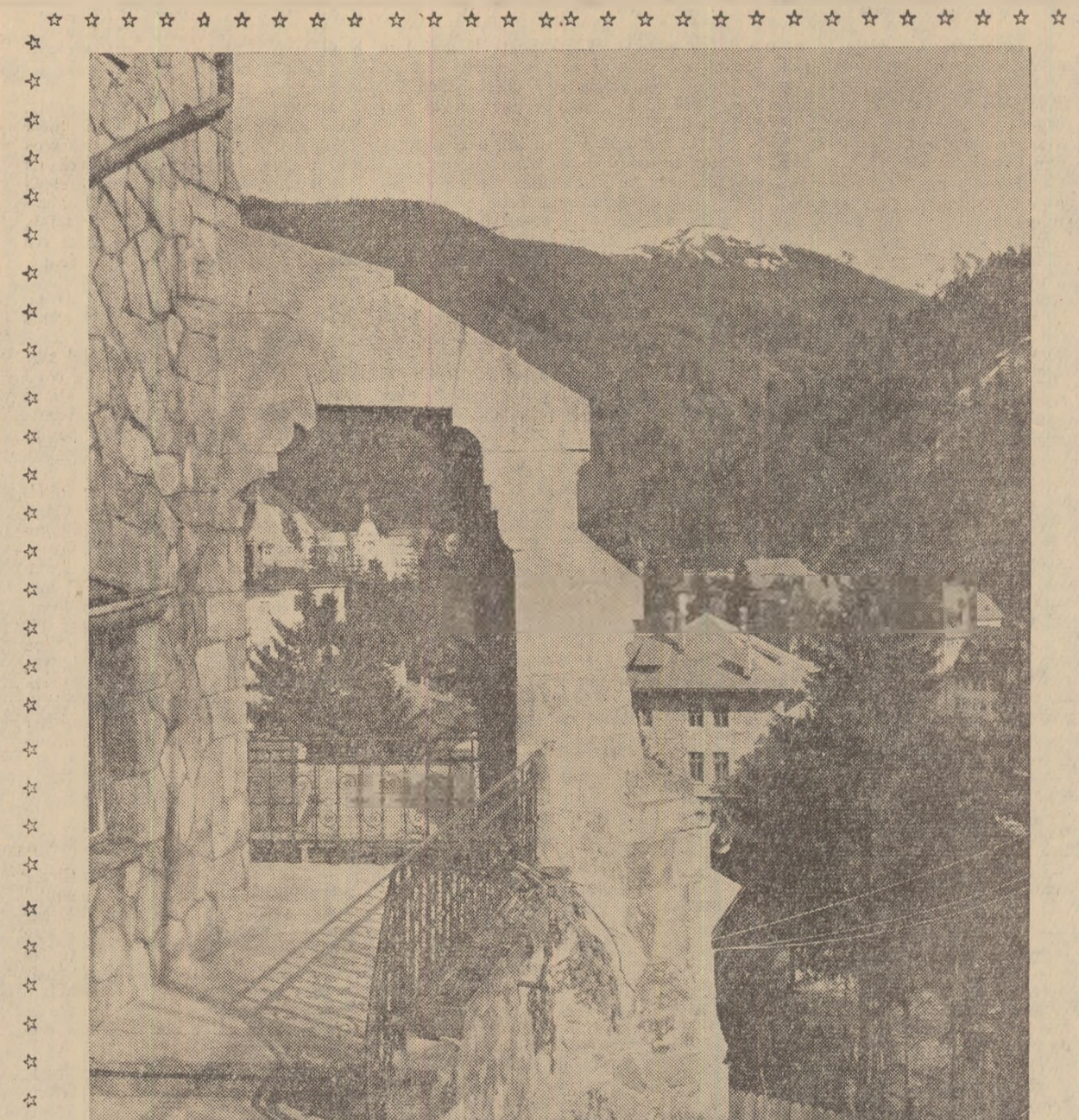

SUCCESELE ROMANULUI (III)

Pentru reflectarea artistică în romane a unor aspecte fundamentale ale construcției socialismului...

buie reținute, ca semne de o și mai profundă maturizare, asemenea tendințe, ca renunțarea la revărsarea epică nelimitată în „cicluri” interminabile...

autentice. Încă în 1949, adresându-se primei Conferințe naționale a scriitorilor, C.C. al partidului cerea ca în operele literare să fie arătat cum în focul bătăliei pentru socialism se naște un om nou...

SINAIĂ Foto: MARIANA ALEXANDRESCU

TREPELE CIMPIEI Colectivul din comuna Pungina. Acolo cimpii își sfîrșesc întinderea...

Stadiul de astăzi al romanului ar putea fi caracterizat — evident provizoriu — printr-o și mai mare diversificare a temelor, tipurilor, formelor de compoziție...

se apropia de viață, nu spectaculos, ostentativ, exterior (ca în „Oleul” de C. Chișiță), ci substanțial, prin descrierea oamenilor, a frământărilor lor

Mihai NOVICOV

Comunismul, primăvara omenirii

inse în Program: „Comunismul este o orindire socială fără clase, în care mijloacele de producție sunt proprietate unică a întregului popor...

Trasind și rezolvind sarcinile construcției comuniste pe măsura pregătirii și maturizării premiselor materiale și spirituale, P.C.U.S. crează baza tehnico-materială a comunismului...

dicarea rapidă a bunăstării întregii populații. În 20 de ani venitul național se va mări de aproximativ cinci ori...

intării unității societății sovietice, P.C.U.S. s-a transformat în avangarda poporului sovietic, a devenit partidul întregului popor...

ALMA REDLINGER

Veriga principală în crearea bazei tehnico-materiale a comunismului este creșterea în continuare a industriei grele, care asigură dezvoltarea forțelor de producție și capacitățile de apărare a țării...

Programul P.C.U.S. este cea mai strălucită chemare la pace și coexistență pașnică, la întrecere în domeniul producției și culturii...

Programul P.C.U.S. este cea mai strălucită chemare la pace și coexistență pașnică, la întrecere în domeniul producției și culturii...

KISS JENŐ Castelul (La Bran)

Prin preajma castelului mai auzi o legendă: se spune că odată pe an, în noaptea sfântului Medard, se-nnoarce trufașa pereche a unui, domn castelan...

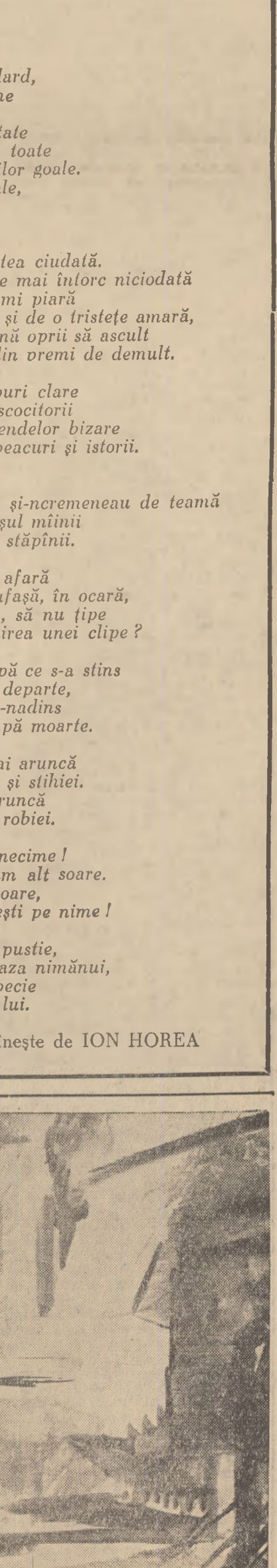
Ascultam zîmbind povestea ciudată. Morții sînt morți și nu se mai înțore niciodată. Dar zîmbetul începu să-mi piară...

De câte ori stătura muți afară fînuși așa de doamna trufașă, în ocară, cîți nu-și mușcără limba, să nu țipe a răzburare, ura-n zvicnirea unei clipe?

Se vede că femeia și după ce s-a stins își stăpînea iogații mai departe, puterea ei creștea parcă-nadins iar umbra-i apărea și după moarte.

Trecute timpuri de întunecime! Peste castel se-nalță acum alt soare. Dormi stăvie-nspăimîntătoare, azi nu mai poți să amușești pe nime!

Rămii acolo-n groapa ta pustie, nu mai ești, sumbră, groaza nimănui, poporul e stăpîn, și pe vecie cîuvințu și puterea-s ale lui.

SORIN IONESCU

SCRITORII SOVIETICI IN INTIMPINAREA CELUI DE AL XXII-lea CONGRES AL P. C. U. S.

obului entuziasm care a cuprins intreaga Uniune Sovietica...

si mereu mai departe. Noi ii invidiam pe cei care la cuvintul partidului au darimat vechea lume...

litice, considerata de scriitor ca un gen cu deosebit interes...

tima luna in publicatiile literare sovietice. De un deosebit interes se bucura in Uniunea Sovietica...

cind o paralela intre dezvoltarea literaturii sovietice si a literaturii din tarile capitaliste...

noi opere, menite sa oglindeasca uriasul avnt al intregului popor care construieste societatea comunista...

Vorbind despre succesele literaturii sovietice din ultimul timp, scriitorul bielorus Petrus Brovka...

Cezar BALTAG

16 ani de la proclamarea R. D. Vietnam

CAPUL LUI BAI

Locuitorii satului erau adunati in numar mare pe un mic podic implinat in coasta muntelui...

cat o piatra de pe inima. Choc discuta cu satenii, sfatindu-i sa se imprastie...

Desen de OANA MIHAI

Te duc sa pastii, striga el intr-una. Vocea lui clara repeta acelaasi refren...

Tro care urmara atent convorbirea lor se intoarse spre tatăl sau. — Tata se va duce sa se intereseze...

Fragment din romanul "Bivolul" de NGUYEN WAN BONG

departa si dusmanul distrusese toți copaci verzi din sat. Era imposibil sa găsești frunzi...

— Dar unde a lăsat să fugă bivolul? — Son, fiul meu l-a condus, răspunde bătrînul Dău...

Intii nu văzu decât animalul care întindea gîtul mugind și se repezi spre el să-l îmbrățișeze...

Copilul era încă pe jumătate lungit pe tuși, capul îi cădea pe piept, cu ochii închiși...

In românește de TUDOR ROTARU

Lui Rafael Alberti

tălmăcitorul lui Eminescu și Argehi în limba spaniolă.

Aș vrea să-ți spun: ești al nostru; Vîno la noi, cum te-ai întoarce acasă. Acasă? — Deodată mă fulgeră lama cuțitului...

Veronica PORUMBACU

Ultima dorință a Ducelui de Alba

(Romancero scris în timpul războiului civil spaniol)

Buză toantă, clăpăugă, ochii — de soprila moartă, bărbăția — văduvită. La pămînt e doborît, rău, avar și veșted foarte...

In românește de VERONICA PORUMBACU

Director: Acad. ZAHARIA STANCU. Colegiul redactional: Acad. MIHAI BENIUC, MARCEL BRESLAȘU, EUSEBIU CAMILAR...

- R. S. Cehoslovacă, R. F. Germană, R. P. Bulgaria, Italia, Cuba, Chile, R. D. Germană, Elveția, S. U. A., Australia